

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 10 hodin týdně
2. ročník – 9 hodin týdně
3. ročník – 8 hodin týdně
4. ročník – 8 hodin týdně
5. ročník – 7 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura se realizuje ve 3 oblastech

1. Komunikační a slohová výchova
 2. Jazyková výchova
 3. Literární výchova
- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
 - k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností na úrovni 21. století
 - vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, internet, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj
 - žák je veden ke znalosti literárního světového bohatství, ke znalosti různých literárních žánrů a forem, k důležitosti znalosti literárních děl pro vzdělanost člověka

V předmětu budou realizována tato průřezová témata:

- VDO** – občanská společnost a škola – výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, sebekritice a odpovědnosti
- EGS** – Evropa a svět nás zajímá – rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur
- EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí – výchova k životnímu prostředí
- MDV** – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedení žáků ke stálému zdokonalování čtení
- získávání dalších informací potřebných k práci
- aktivní zapojování do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- vzájemně si radí a pomáhají
- vnímání vlastního pokroku

Kompetence komunikativní

- vedení k výstižnému a kultivovanému projevu
- prezentace svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

- práce ve skupinách, spolupráce při řešení problémů
- vzájemné respektování se navzájem a též respektování pokynů pedagogů

Kompetence občanské

- využívání literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě a životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- organizování a plánování učení
- dodržování postupů a termínů

Kompetence digitální

- používá digitální zařízení dostupná ve škole
- vyhledává potřebné informace na internetu
- pracuje s textem na počítači
- používá výukové programy a videa na internetu

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku pro 4 hodinách týdně (v některém z ročníků může být výuka posílena z disponibilní časové dotace). Výuka probíhá většinou v učebně ČJ, podle potřeby mohou žáci využívat také počítačovou učebnu a školní knihovnu. Ve škole se pravidelně konají různá divadelní, literární či literárně hudební představení.

Souvislost s dalšími vyučovacími předměty:

dějepis - historické souvislosti a jejich vliv na literaturu – např. židovství a křesťanství – bible, cyrilometodějská mise, středověká a husitská lit., národní obrození, atd.

hudební výchova - písničkáři, lidová slovesnost, umělecké směry, hudební divadlo

výtvarná výchova - umělecké směry, ilustrace knih, kresby k vlastním textům

informatika - komunikace prostřednictvím e-mailu, práce s internetem, využívání digitálních technologií při výuce

zeměpis - světoví autoři, obraz života v jiných zemích v literatuře, poznávání jazyků cizích zemí, jazykové skupiny

přírodopis - literatura se zvířecím hrdinou, komunikace ve zvířecí říši

výchova k občanství - problematika tolerance v lit., demokraticky smýšlející autoři, vyjádření názoru a postoje k dané problematice, regionální autoři

Vzdělávání je zaměřeno na:

Komunikační a slohová výchova – rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

Jazyková výchova – získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka, učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy, naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

Literární výchova – poznávání základních literárních druhů a žánrů prostřednictvím četby, formulování vlastních názorů o přečteném díle, vnímání specifických znaků, rozvíjení citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě.

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – mluvní cvičení, verbální a nonverbální komunikace, poznávání osudů lidí prostřednictvím lit. textů, rozvoj paměťových dovedností, řešení problémů a mezilidských vztahů, vyjádření vlastních postojů, ...

DO – formování volných a charakterových vlastností (sebekontrola, vynalézavost, nápaditost, kreativita...), seznámení s demokraticky smýšlejícími spisovateli a jejich tvorbou, ...

MEG – poznávání života, lidové slovesnosti, zvyků a tradic v jiných zemích (např. prostřednictvím různých textů - deníky, cestopisy, časopisy a knihy, internet), ...

E – přírodní tematika literárních děl (lidová slovesnost a příroda, vztah člověka k přírodě, problematika životního prostředí v lit.), subjektivní líčení přírodních krás, ...

ME – vnímání mediálních sdělení, úloha reklamy, zpravodajství, média a jejich vliv na každodenní život, etika v oblasti médií, vztah mediálních sdělení a reality, spolupráce s místními médii

MU - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, vstřícný postoj k odlišnostem (kulturní difference), seznámení s jinými etniky a jejich lit. tvorbou....

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledávání a třídění informací, propojování v širších souvislostech
- osvojení základních jazykových a literárních pojmů
- práce s jazykovými příručkami a slovníky, využívání výpočetní techniky
- hodnocení výsledků vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání informací potřebných k řešení problémů a následná snaha o samostatné řešení
- získané vědomosti a dovednosti použít k objevování různých variant řešení
- analýza přečtených textů, posouzení jejich obsahu (zaujmout kritický postoj), porovnání jevů, zjištění shod a odlišností

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje v ústním i písemném projevu
- zapojuje se do diskuse, dokáže obhájit vhodně své názory
- využívá informační a komunikační technologie
- rozumí různým typům textů a záznamů

Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla práce v týmu, podílí se na utváření příjemné atmosféry
- spolupráce ve skupině

Kompetence občanské

- zapojuje se do kulturního dění účastí na kulturních akcích (popř. účastí na jejich organizování)
- pozitivní vztah k uměleckým dílům
- respektuje přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- využívá svých znalostí v běžném životě
- dodržuje hygienu práce
- připravuje se na výuku, shromažďuje určené materiály

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení a v běžném životě k usnadnění práce
- pracuje v online prostředí, zvládá propojení digitálních zařízení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi, jedná eticky při práci v digitálním prostředí
- používá digitální technologie pro komunikaci se spolužáky či učiteli